

Vastaus valtuustaloitteeseen syöpäpotilaiden palliatiivisesta hoidosta Pohjanmaan hyvinvointialueella, A-B Forth-Snellman ym.

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/4269/00.02.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi
Syrén Johanna
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

RKP:n valtuustoryhmäläiset (Forth-Snellman, Jusslin, Backull, Gädde) ovat jättänyt valtuustaloitteen 2.6.2025. Aloitteessa toivotaan selvitystä eri-ikäisten syöpäpotilaiden palliatiivisen hoidon turvaamisesta. Aloitteen tekijät toivovat, että hyvinvointialueella on varasuunnitelma tarjota hoitoa mahdollisimman lähellä potilaan kotia. Aloitteessa ehdotetaan panostusta pienempään yksikköön esimerkiksi Oravaisten entisen yleislääketieteen osaston tiloissa tai varattavissa olevia paikkoja Mustasaaresta.

Pohjanmaan hyvinvointialueella on viime vuosina panostettu merkittävästi palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kehittämiseen sekä resurssien vahvistamiseen. Palliatiivisen hankkeen päätyttyä vuoden 2023 marraskuussa hankkeessa palkatut sairaanhoitajat on vakinaistettu, ja kotisairaalaan on palkattu kaksi uutta sairaanhoitajaa palliatiiviseen hoitoon, toinen keskiselle ja toinen pohjoiselle alueelle. Lisäksi palliatiiviselle poliklinikalle on palkattu sairaanhoitaja tarjoamaan psykososiaalista tukea potilaille ja heidän läheisilleen. Kotisairaalan toimintaa on laajennettu alueella, vaikkakin palvelut kattavat muutakin kuin palliatiivista hoitoa. Kotisairaaloiminta tulee laajenemaan kevään 2026 aikana myös Kristiinankaupunkiin.

Osaamisen vahvistaminen on ollut jatkuvaa. Palliatiivisen poliklinikan ja keskisen alueen kotisairaalan lääkäreillä on palliatiivisen hoidon erityispätevyys, ja myös keuhkosairauksien ja syöpätautien erikoisalalla osa lääkäreistä on suorittanut erityispätevyyden. Palliatiivisessa keskuksessa toimii kliininen erityissairaanhoitaja, joka on suorittanut palliatiivisen hoidon erityisopinnot, ja useilla osastoilla hoitajilla on vastaavat koulutukset. Syöpä- ja veritautien osastolla kaikki hoitajat ovat suorittaneet saattohoitopassin verkkokurssin. Syöpä- ja verisuonitautien sekä palliatiivisella osastolla on muutamia sairaanhoitajia, jotka ovat erikoistuneet palliatiiviseen hoitoon (30 op). Samoin kotisairaalaan on palliatiiviseen hoitoon erikoituneita sairaanhoitajia. Alueella toimii myös koulutusoikeudet omaava lääkäri, joka mahdollistaa erityispätevyyden suorittamisen. Koulutusta järjestetään säännöllisesti muun muassa vuosittain pidettävällä alueellisella koulutuspäivällä ja kahdesti vuodessa verkostotapaamisilla. Lisäksi perusterveydenhuollossa on perustettu saattohoitovastaavien verkosto (SAHOVA), ja palliatiivisen hankkeen aikana järjestettiin asumispalveluihin suunnattu koulutuskokonaisuus.

Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri erikoisalojen, yksiköiden ja toimijoiden kanssa. Palliatiivisesta keskuksesta annetaan konsultaatioita keskussairaalan osastoille, ja poliklinikkaa voi konsultoida myös sairaalan ulkopuolelta. Kotisairaalan ja palliatiivisen keskuksen välinen yhteistyö on tiivistä. Uusia potilasryhmiä, kuten dialyysi- ja sydämen vajaatoimintapotilaita, on pyritty tuomaan palliatiivisen hoidon piiriin, ja liikkuvan sairaalan sairaanhoitajille on järjestetty kipupumppukoulutusta kotona annettavan hoidon tueksi.

Palliatiivisen hoidon toteutuksessa painotetaan potilaan toiveiden mukaista, hyvin suunniteltua elämän loppuvaiheen hoitoa, jonka avulla pyritään mahdollistamaan kotona asuminen mahdollisimman pitkään ja vähentämään laitoshoidon tarvetta. Hoitosuunnitelmat laaditaan keskustellen potilaan ja läheisten kanssa, ja niissä huomioidaan sekä fyysisten oireiden hoito että psyykkisen, sosiaalisen ja hengellisen tuen tarpeet. Tukiosastoina toimivat yleislääketieteen osastot ja syöpä- ja veritautien osastolla on interventioaikoja vaativan kivun hoitoon. Uudessa H-rakennuksessa potilashuoneet on suunniteltu rauhallisiksi ja esteettömiksi. Palliatiivinen keskus on saanut uudet,

rauhalliset ja esteettömät tilat S-talosta. Mikäli potilas tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa, on mahdollista järjestää osastopaikka tukiosastona toimivien yleislääketieteen osastoilta. Akuutti yleislääketieteen osastopaikkoja on tällä hetkellä Pietarsaassa, Vaasassa ja Närpiössä. Palliatiivisen hoidon keskittäminen kolmelle yleislääketieteen osastolle on perusteltua ottaen huomioon erityisosaamisen, jota tämä hoito edellyttää. Näin varmistetaan, että henkilökunnalla on se erityisosaaminen, jota palliatiiviset potilaat tarvitsevat. Osastoilla, joilla on palliatiivisia paikkoja, on lisäksi hieman korkeampi henkilöstömitoitus kuin muilla osastoilla, mikä on tärkeää ottaen huomioon palliatiivisen potilaan ja hänen läheistensä vaativat hoito- ja tukitarpeet. Kotisairaalan tukipaikkoja on alueella 4, jotka on erityisesti varattu palliatiivisille potilaille.

Haasteina nähdään henkilöstöpula ja henkilöstön vaihtuvuus sekä lääkehoidon toteuttamiseen liittyvät lainsäädännölliset rajoitteet. Lisäksi pitkät välimatkat etenkin eteläisellä ja pohjoisella alueella tuovat omat haasteensa palvelujen järjestämiseen.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Pohjanmaan hyvinvointialueella on vahva palliatiivinen osaaminen ja motivoitunut henkilökunta. Kehittämistyötä jatketaan edelleen, jotta palliatiivisen hoidon ja saattohoidon laatu ja saatavuus voidaan turvata koko alueella. Palliatiivista hoitoa on kehitetty Pohjanmaalla kansallisten suositusten mukaisesti. Palliatiivisen hoidon työryhmä on jatkanut kehitystyötä ja työryhmän tavoitteena on palliatiivisten potilaiden perustason, taso A ja taso B, 24/7 paikkojen turvaaminen Pohjanmaalla, huomioiden STM-suositus sekä alueelliset edellytykset. Yhden osaston profiili on muutettu erityisosaamista vaativaksi palveluksi, asiantuntija antaa osaamista sekä osastolle että kotisairaanhoidon. Palliatiivinen hoito on kehittynyt alueella merkittävästi viime vuosien aikana. Pohjanmaalla pystymme tarjoamaan laadukasta palliatiivista hoitoa kaikenikäisille.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös: